

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Kirkeudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 1. maj 2019
Kontor: Stats- og Menneskerets-
kontoret
Sagsbeh: Henrik Morsing Ander-
sen
Sagsnr.: 2019-0032/11-0006
Dok.: 1093237

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 46 (Alm. del), som Folketingets Kirkeudvalg har stillet til justitsministeren den 16. april 2019. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karen J. Klint (S).

Søren Pape Poulsen

/

Anders Sparholt Jørgensen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 46 (Alm. del) fra Folketingets Kirkeudvalg:

”Ligesom Folketinget via lovgivning har tydeliggjort, at religiøse forkyndere i deres lære og forkyndelse ikke må foretage sig noget, som strider mod sædeligheden eller den offentlige orden (grundlovens §67), finder ministeren så, at der i forhold til f.eks. politiske agitatorer er behov for at tydeliggøre, at forsamlinger under åben himmel kan forbydes, når der af dem kan befrygtes fare for den offentlig fred (grundlovens § 79)?”

Svar:

Forsamlingsfriheden er en hjørnesteen i vores demokrati. Efter grundloven og politiloven prioriteres borgernes mulighed for at forsamle sig højt.

Forsamlingsfriheden er sikret i grundlovens § 79. Bestemmelsen har følgende ordlyd:

”§ 79. Borgerne har ret til uden forudgående tilladelse at samle sig ubevæbnede. Offentlige forsamlinger har politiet ret til at overvære. Forsamlinger under åben himmel kan forbydes, når der af dem kan befrygtes fare for den offentlige fred.”

Princippet bag bestemmelsen er udmøntet i politilovens § 7. Af politilovens § 7, stk. 1, fremgår, at politiet har til opgave at beskytte borgernes ret til at forsamle sig.

Forsamlingsfriheden er ikke absolut. For det første kan der - som det fremgår af grundlovens § 79, 3. pkt. - nedlægges forbud mod forsamlinger under åben himmel, hvis der *fra forsamlingen* udgår eller kan frygtes at udgå en fare for den offentlige fred.

For det andet er det almindeligt antaget i den statsretlige litteratur, at en forsamling – uden for tilfældene omfattet af grundlovens § 79, 3. pkt. – med hjemmel i nødretsbetragtninger også kan forbydes, hvis der *fra andre end forsamlingen selv* udgår eller kan frygtes at udgå en sådan alvorlig fare. Der henvises til Poul Andersen, a. st., side 710, Peter Germer, a. st., side 417 med note 44, Henrik Zahle, a. st., side 131, og Jens Peter Christensen m.fl., Grundloven med kommentarer (2015), side 533.

I overensstemmelse hermed fremgår det bl.a. af bemærkningerne til politilovens § 7, jf. Folketingstidende 2003/04, tillæg A, s. 5921 f., at:

”Politiet skal stille personale og materiel til rådighed i det omfang, politiet skønner, dette er nødvendigt for at sikre et arran-

gements fredelige gennemførelse. Politiet er dog ikke forpligtet til at stille sig til rådighed, hvis der efter en konkret vurdering af oplysningerne om arrangementets karakter og planlagte afvikling ikke er grund til antage, at der kan være behov for en politimæssig indsats. Spørgsmålet om, i hvilket omfang politiet skal stille personale og materiel til rådighed, vil endvidere afhænge af, hvornår politiet får kendskab til, at forsamlingen afholdes. Hvis det må antages, at det ikke vil være muligt at forebygge uroligheder med en politistyrke af en størrelse, der gør det muligt at opretholde et forsvarligt politiberedskab i øvrigt, vil der efter omstændighederne kunne være grundlag for et forudgående forbud mod afholdelse af forsamlingen, jf. stk. 4 nedenfor.

[...]

Efter stk. 4 kan politiet forbyde forsamlinger under åben himmel, når der af dem kan befrygtes fare for den offentlige fred. Bestemmelsen svarer til grundlovens § 79, 3. pkt., og skal forstås i overensstemmelse hermed.

Efter ordlyden af grundlovens § 79 er det en betingelse for at kunne nedlægge forbud, at faren for den offentlige fred udgår fra forsamlingen, jf. udtrykket "af dem" (kan befrygtes fare). Det er imidlertid almindeligt antaget i den forfatningsretlige litteratur, at fare for, at udenforstående vil forårsage omfattende uroligheder, vil kunne begrunde et forbud ud fra nødretsbetragtninger.”